I. Demografia pokazuje, że szkół podstawowych w Wodzisławiu jest za dużo

Nasza obecna sieć szkół jest przystosowana do Wodzisławiu, w którym mieszkało 50 tys. ludzi. Dziś jest to niecałe 40 tysięcy, a zgodnie z demografią będzie tylko gorzej, co pokazuje poniższy wykres urodzonych Wodzisławian:

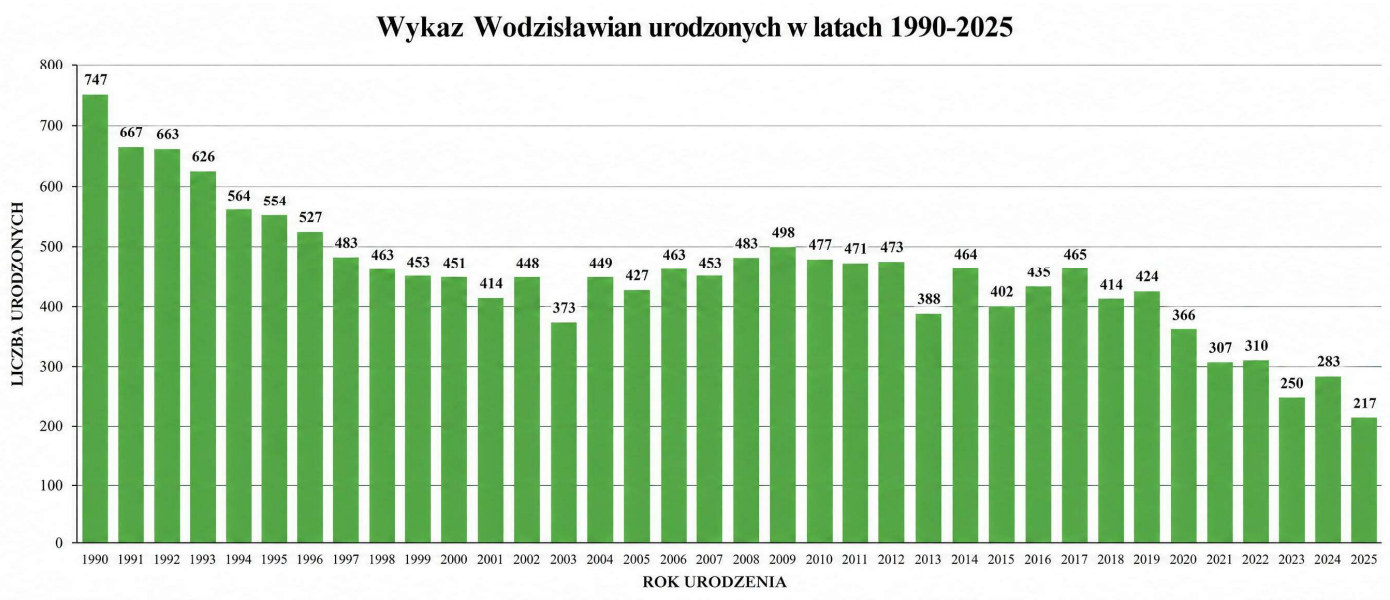

1) W ciągu 4 lat zniknie tylu uczniów, ile uczy się w największej szkole w mieście

Poniższy wykres zaprezentowany przez Urząd Miasta pokazuje, co się wydarzy w przypadku utrzymania tragicznej tendencji demograficznej. Liczba uczniów w ciągu 4 lat spadnie o prawie 400. Aby uzmysłowić sobie ile to jest wystarczy napisać, że największa szkoła w mieście SP1 ma obecnie 377 uczniów.

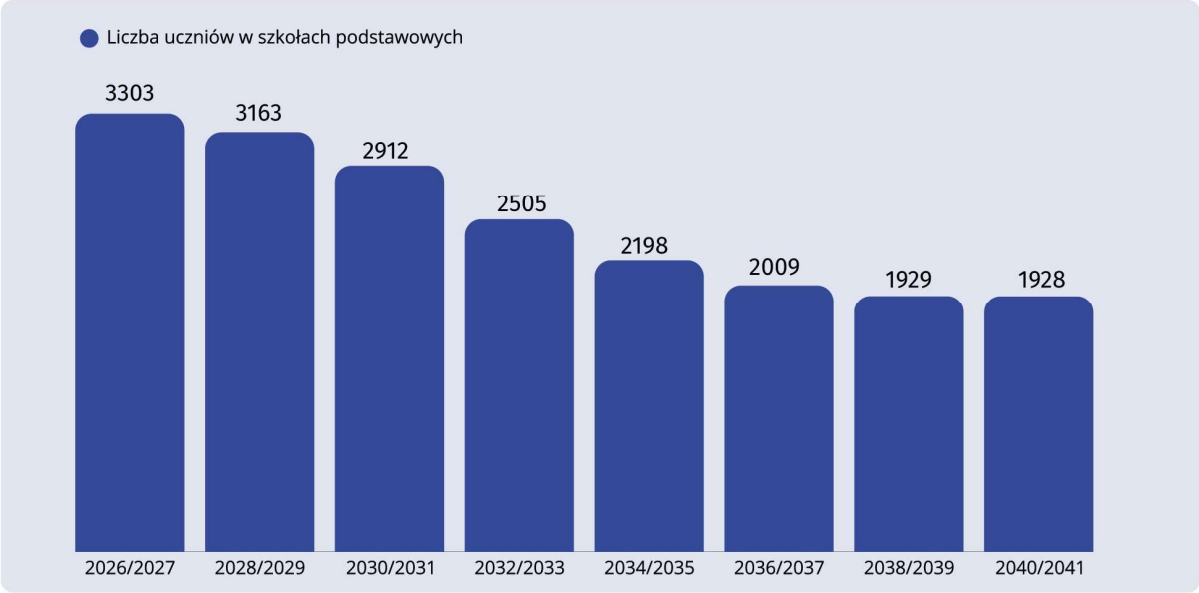

2) W ciągu 8 lat zniknie tylu uczniów, ile uczy się w czterech szkołach największych dzielnic miasta

W ciągu 8 lat zniknie nam ze szkół 1100 uczniów. To niemal tyle, ile dzisiaj uczy się łącznie w SP3, SP5, SP10 i SP28 (1189 uczniów), czyli w dwóch najliczniejszych dzielnicach miasta. Jeśli ktoś twierdzi, że nie ma się czym przejmować i mamy czas na reformę szkół, to wykazuje cechy nieodpowiedzialnego ignoranta.

Problem przerośniętej oświaty zauważono w Urzędzie w 2010 i 2011 roku, gdy za sprawą m.in. obecnej wiceprezydent Izabeli Kalinowskiej i ówczesnego wiceprezydenta Eugeniusza Ogrodnika próbowano zmniejszyć liczbę szkół podstawowych. Niestety bez efektu. W protokołach z tamtych sesji można przeczytać rozsądne wypowiedzi takich radnych jak Janusz Wyleżych, który mówił, że przez brak działań problem wróci w przyszłości.

Dziś w Wodzisławiu Śląskim rodzi się mniej niż połowa liczby dzieci, które rodziły się na początku lat 2000. Jeśli ktoś tego nie widzi, to nie wystarczą najlepsze okulary, ani nawet luneta. Nigdy w żadnej ankiecie na pytanie o likwidację szkoły mieszkańcy nie będą „za". Równie dobrze przed głosowaniem stawek podatkowych lub opłaty śmieciowej można zrobić ankietę, czy mieszkańcy chcą niższych podatków i opłat. Nie trzeba wydawać 100 tys. zł na ankietę aby przewidzieć odpowiedź.

II. Projekcja liczby wolnych sal pokazuje, że szkoły już dziś są w dużej części puste

Zgodnie z przedstawionymi przez Urząd Miasta materiałami, które można znaleźć na stronie www.przyszloscedukacji.wodzislaw-slaski.pl widzimy, że 13 szkół podstawowych dysponuje łącznie 213 salami, a 16 przedszkoli 63 salami. Już dziś część z tych sal stoi pusta, co widać poniżej:

1) 2026 rok: wolna liczba sal lekcyjnych w szkołach wynosi 46 (21,6%), z kolei w przedszkolach 10 (15,9%). Pokazuje to, że większy problem z pustymi klasami jest w szkołach. W 46 wolnych salach zmieściłoby się już dziś ponad 1150 uczniów. Natomiast idąc zgodnie z wolą rodziców i trendami, załóżmy klasy liczące 20 uczniów. W takim przypadku mamy wolne miejsca dla min. 920 uczniów.

2) 2034 rok: za 8 lat w naszych szkołach będą wolne 83 sale (39%), w przedszkolach 20 sal (32%). Przyjmując, że klasa powinna liczyć 20 osób, to w 2034 roku będzie brakować min. 1660 uczniów.

3) W 2040 roku, na którym kończy się projekcja, wolnych sal jest już 98, co stanowi niemal połowę wszystkich. Są to wolne miejsca dla 1960 uczniów.

4) Jest gorzej.
Są to i tak zaniżone dane, ponieważ z uwagi na bardzo małą liczbę uczniów w rocznikach, już dziś oddziały liczbą często po kilkanaście osób. Wynika to z faktu, że max. liczba uczniów w oddziale klasy 1-3 to 25 uczniów, a IV-VIII 30 uczniów. Więc jeśli w roczniku jest 32 uczniów, to trzeba z tego utworzyć dwa oddziały po 16 uczniów. Dwie klasy po 16 uczniów już same w sobie są puste do połowy, a powyższe dane tego nie pokazują.

Możemy jednak sprawdzić w jakim % są zapełnione oddziały w szkołach. Wykorzystam do tego poniższą tabelę od Wydziału Edukacji i narzędzie sztucznej inteligencji AI.

Planowana liczba uczniów i oddziałów w roku szkolnym 2026/2027:

SZKOŁA	Liczba uczniów ogółem	klasa I	klasa II	klasa III	klasa IV	klasa V	klasa VI	klasa VII	klasa VIII	Liczba oddziałów ogółem	klasa I	klasa II	klasa III	klasa IV	klasa V	klasa VI	klasa VII	klasa VIII
SP 1	377	42	43	54	44	40	57	45	52	18	2	2	3	2	2	3	2	2
SP 2	243	24	22	33	30	36	34	36	28	12	1	1	2	1	2	2	2	1
SP 3	286	24	32	47	34	33	41	25	50	14	1	2	2	2	2	2	1	2
SP 4	145	23	17	26	17	17	16	14	15	8	1	1	1	1	1	1	1	1
SP 5	333	40	40	54	44	44	33	40	38	18	2	3	3	2	2	2	2	2
SP 8	224	25	22	35	28	22	27	24	41	10	1	1	2	1	1	1	1	2
SP 9	281	43	38	30	37	27	36	28	42	14	2	2	2	2	1	2	1	2
SP 10	307	45	29	41	40	36	36	41	39	16	2	2	2	2	2	2	2	2
SP 15	209	22	34	32	29	29	23	21	19	10	1	2	2	1	1	1	1	1
SP 16	231	31	27	27	30	38	27	26	25	12	2	2	2	1	2	1	1	1
SP 17	229	32	31	29	26	24	33	37	17	13	2	2	2	1	1	2	2	1
SP 21	175	31	18	21	29	20	14	16	26	9	2	1	1	1	1	1	1	1
SP 28	263	25	29	46	27	34	36	18	48	13	1	2	2	1	2	2	1	2
OGÓŁEM	3303	407	382	475	415	400	413	371	440	167	20	23	26	18	20	22	18	20

Tak prezentują się wyniki zapełnienia oddziałów według szkoły i klasy oraz średnia dla szkoły:

2. Zapełnienie oddziałów (%) Wszystkie wartości w %. Średnia szkoły ważona liczbą oddziałów.

Szkoła	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Średnia
SP 1	84,0	86,0	72,0	73,3	66,7	63,3	75,0	86,7	**75,0**
SP 2	96,0	88,0	66,0	100,0	60,0	56,7	60,0	93,3	**71,9**
SP 3	96,0	64,0	94,0	56,7	55,0	68,3	83,3	83,3	**73,0**
SP 4	92,0	68,0	104,0*	56,7	56,7	53,3	46,7	50,0	**65,9**
SP 5	80,0	53,3	72,0	73,3	73,3	55,0	66,7	63,3	**66,6**
SP 8	100,0	88,0	70,0	93,3	73,3	90,0	80,0	68,3	**80,1**
SP 9	86,0	76,0	60,0	61,7	90,0	60,0	93,3	70,0	**72,2**
SP 10	90,0	58,0	82,0	66,7	60,0	60,0	68,3	65,0	**68,8**
SP 15	88,0	68,0	64,0	96,7	96,7	76,7	70,0	63,3	**75,5**
SP 16	62,0	54,0	54,0	100,0	63,3	90,0	86,7	83,3	**68,9**
SP 17	64,0	62,0	58,0	86,7	80,0	55,0	61,7	56,7	**63,4**
SP 21	62,0	72,0	84,0	96,7	66,7	46,7	53,3	86,7	**70,0**
SP 28	100,0	58,0	92,0	90,0	56,7	60,0	60,0	80,0	**72,6**
OGÓŁEM	**81,4**	**66,4**	**73,1**	**76,9**	**66,7**	**62,6**	**68,7**	**73,3**	**71,0**

Procent zapełnienia może się różnić w przypadku oddziałów integracyjnych, gdzie limit liczby uczniów jest niższy. Nie mniej celem jest pokazać ogólny trend zapełnienia oddziałów.

Najważniejszy wniosek: przeciętny oddział w szkołach podstawowych jest zapełniony w 71%.

5) Gdzie jest gorsza sytuacja?
Pani Izabela Kalinowska twierdzi, że zaczyna reformę od przedszkoli, ponieważ tam sytuacja jest gorsza niż w szkołach. Tymczasem jest zupełnie odwrotnie. Projekcja Urzędu dla przedszkoli kończy się na 2032 roku. Zapewne z uwagi na fakt, że przyjmuje się trend liniowy dla narodzin od 2028 roku. To pokazuje, że liczba wolnych sal w przedszkolach będzie rosła o wiele wolniej, aniżeli liczba wolnych klas w szkołach.

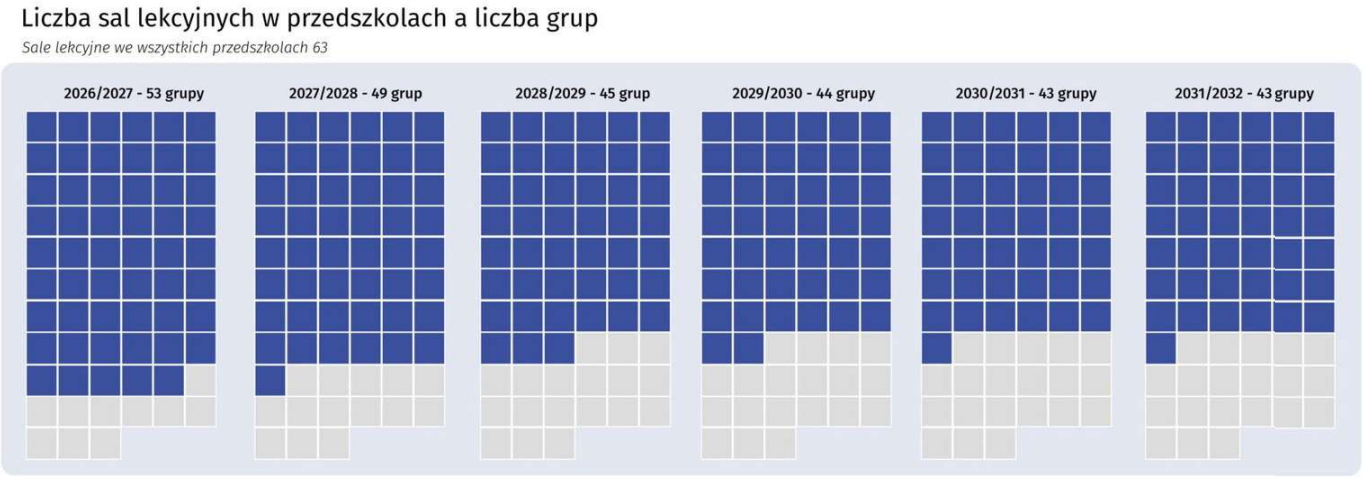

5) Wniosek
Mając takie dane i kalkulacje należy już dziś podjąć decyzje łączące ze sobą szkoły podstawowe. Po to, aby docelowo, na przestrzeni 5-8 lat, jedna szkoła przejęła uczniów drugiej. Podobnie, ja było z dwoma budynkami SP5. Tak długie *vacatio legis* sprawi, że reforma będzie prostsza, gdyż rodzice zdążą przyzwyczaić się do decyzji, a pracownicy będą mogli zaplanować swoją ścieżkę zawodową.

III. Koszty oświaty pokazują, gdzie leży problem braku pieniędzy na inwestycje

Pod kątem finansowym, oświata w budżecie Wodzisławia stanowi najkosztowniejszy punkt. Wydatki na te cele stanowią już 36,05% wszystkich wydatków w mieście:

Struktura wydatków w układzie ważniejszych działów kształtuje się jak poniżej:

Dział	Wyszczególnienie	Kwota wydatku w zł projekt	Udział %
	RAZEM	**393 927 732,00**	**100,00**
010	Rolnictwo i łowiectwo	21 500,00	0,01
600	Transport i łączność	28 055 771,00	7,12
700	Gospodarka mieszkaniowa	38 723 500,00	9,83
710	Działalność usługowa	1 153 594,00	0,29
750	Administracja publiczna	53 340 345,00	13,54
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	9 500,00	0,00
752	Obrona narodowa	87 086,00	0,02
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 649 220,00	0,42
757	Obsługa długu publicznego	4 012 300,00	1,02
758	Różne rozliczenia	2 522 000,00	0,64
801	Oświata i wychowanie	142 017 596,00	36,05
851	Ochrona zdrowia	2 139 030,00	0,54
852	Pomoc społeczna	20 089 611,00	5,10
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	25 000,00	0,01
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	1 211 143,00	0,31
855	Rodzina	33 646 099,00	8,54
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	39 963 066,00	10,14
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13 160 943,00	3,34
926	Kultura fizyczna	12 100 428,00	3,07

Choć liczba uczniów maleje i z roku na rok mniej osób korzysta z usług publicznej oświaty:

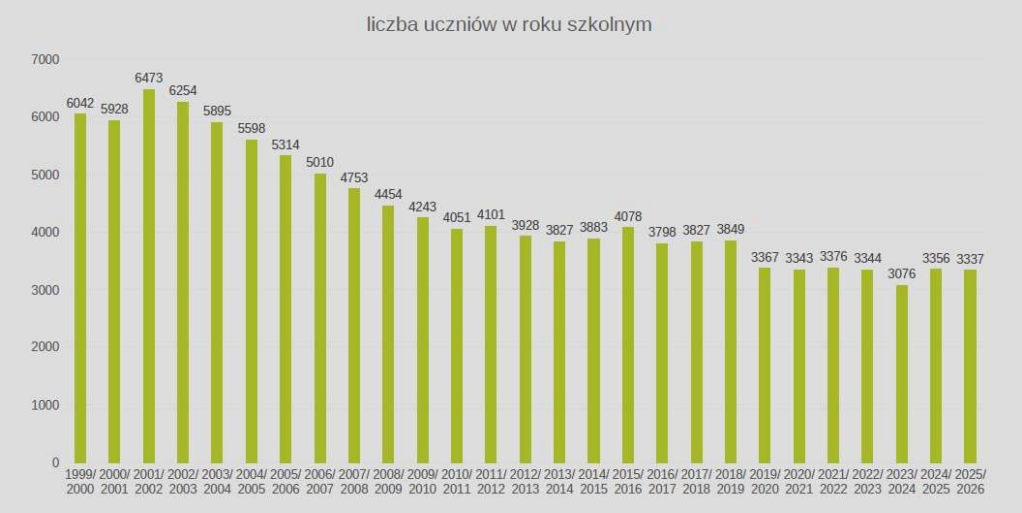

to co roku rosną koszty jej utrzymania:

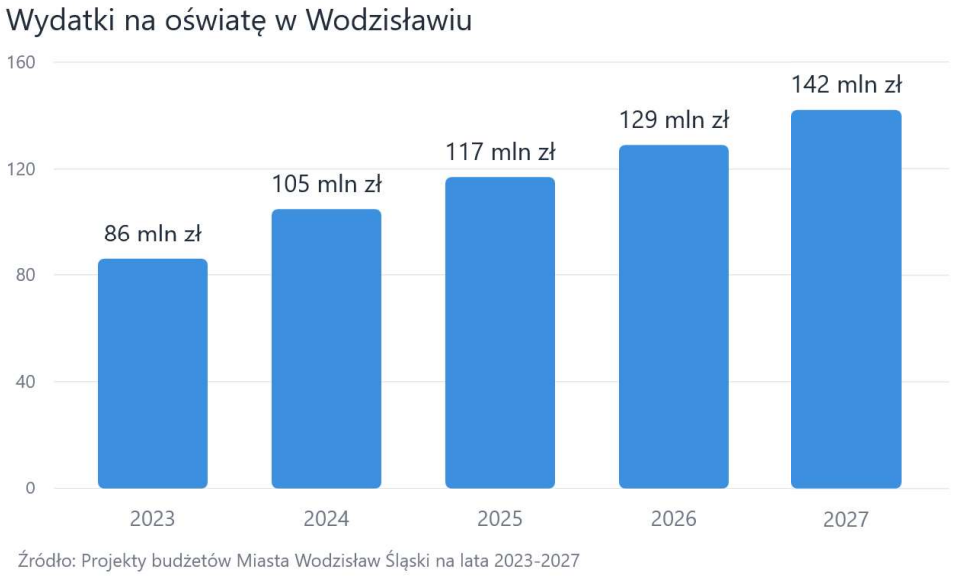

Źródło: Projekty budżetów Miasta Wodzisław Śląski na lata 2023-2027